

Økologi i EU's landbrugspolitik

Økologikongres den 21. november 2023

Niels Lindberg Madsen, EU-politisk chef, L&F

Landbrug & Fødevarer





Noget at leve af. Noget at leve for.



Strategier for ”Jord-til-Bord” og ”Biodiversitet”

Jord-til-bord

Blandt andet:

- Bæredygtigt fødevareryst.
- Mærkning
- Dyrevelfærd
- Madspild
- Due diligence
- ...

- 50 %

- 50 %

- 50/20 %

25 %

Fælles

Blandt andet:

- Pesticider
- Antibiotika
- Gødning
- Økologi
- ...

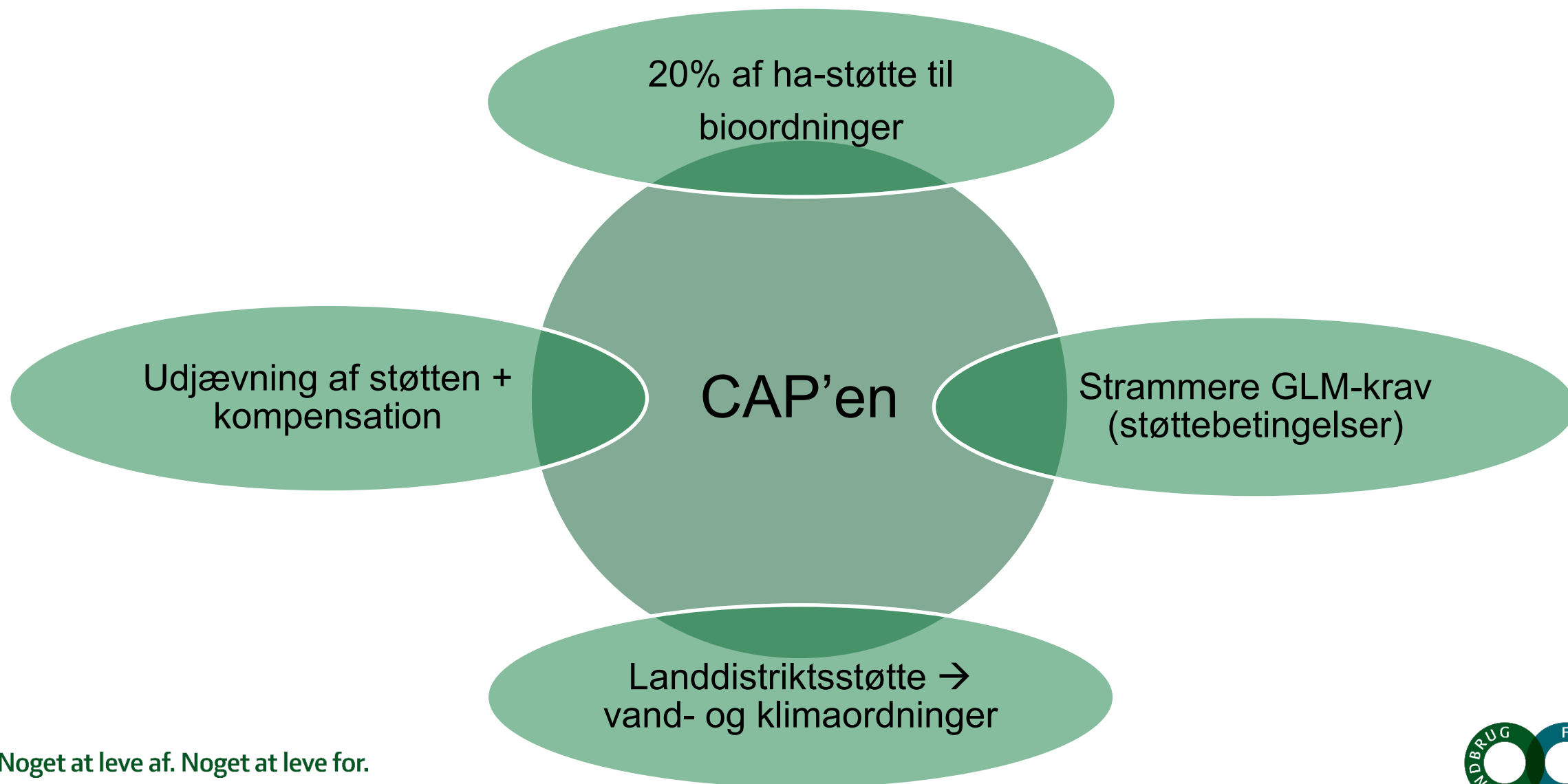
Biodiversitet

Blandt andet:

- Udtagning af jord
- Udvide beskyttet naturareal
- Vende udvikling for bestøvere
- ...

+ 10 %

EU's landbrugspolitik – de centrale temaer



Noget at leve af. Noget at leve for.



L&F's vurdering af dansk CAP -udmøntning

Positive elementer

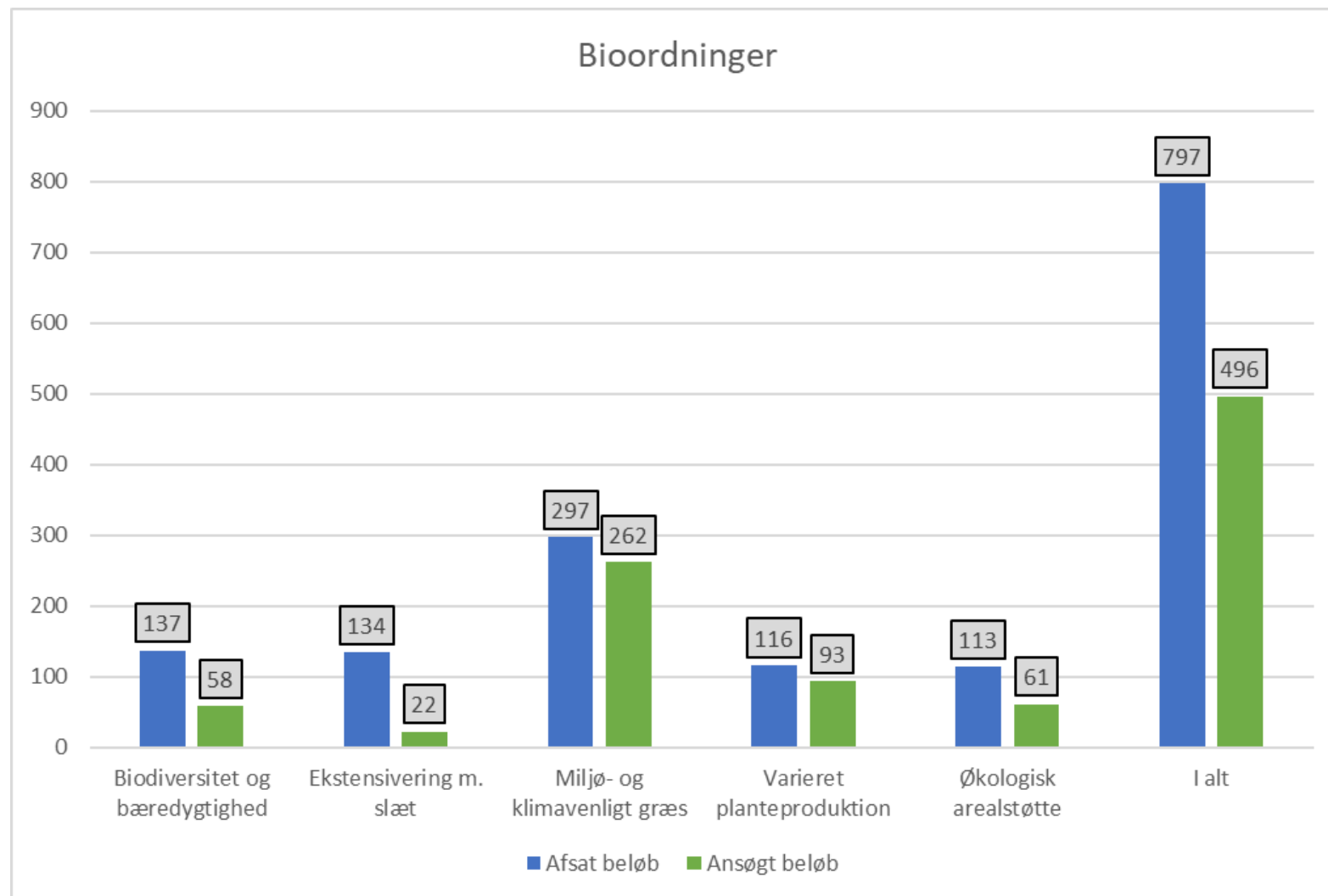
- 2 mia. kr. til udtagning af lavbunds- jorde fra finanslove – ikke CAP
- Fælles niveau på 25% i EU-landene for andel til bioordninger
- Ingen støttelofter el. degressivitet i DK
- 75% til "hektarstøtte" – den højeste andel blandt EU-lande
- Fleks fra søjle 1 → søjle 2 på 2,6%
- Forenkling
 - Betalingsrettigheder forsvinder
 - Bioordninger frivillige for landmanden

Negative elementer – L&F-fokus

- Ufuldstændig kompensation for udjævning af støtten
 - Blandt andet for mælkeproducenter
- Ingen "bred" bioordning
- Usikkerhed om udnyttelse af midler afsat til bioordninger
- Ingen midler til staldinvesteringer
- Ingen mulighed for at bruge læhegn til opfyldelse af 4%-krav



Manko på ca. 300 mio. kr. – fuld udnyttelse central



Biodiversitet & bæredygtighed

- Ligger ud over de 4%
- Komplekse regler

Ekstensivering med slæt

- Ligger ud over de 4%

Miljø- og klimavenligt græs

- Velansøgt – men...
- ...manglende kompensation af mælkeproducenter

Varieret planteproduktion

- Velansøgt, men...
- ...problem for mindre producenter

Økologisk arealstøtte

- Markedsusikkerhed

Landbrug & Fødevarer

- Lille interesse i at tage landbrugsarealer ud af drift
- Behov for støtte til bæredygtig **produktion**

Noget at leve af. Noget at leve for.



Bioordningen økologisk arealstøtte

	Ansøgninger	Areal			Beløb	
	Antal Styk	Ansøgt Hektar	Planlagt Hektar	Opfyldelse Procent	Sats/hektar Kroner	Ansøgt beløb Mio. kroner
ØA - basisstøtte	1.426	39.279	59.663	66	870	34,2
ØA - omlægningsstillæg	439	10.087	27.700	36	1.600	16,1
ØA - N-tillæg	727	14.675	22.941	64	650	9,5
ØA - frugt/bær-tillæg	60	316	492	64	4.000	1,3

Noget at leve af. Noget at leve for.



Bioordninger – stor omfordeling



Foto: © Colourbox

Seks ordninger:

- 1) Økologisk arealtilskud
 - 1,9 mia. kr. / gns. 379 mio. kr. per år / 870 kr. per ha
- 2) Miljø- og klimavenligt græs
 - 1,5 mia. kr. / gns. 297 mio. kr. per år / 1.500 kr. per ha
- 3) Ekstensivering med slæt
 - 670 mio. kr. / gns. 134 mio. kr. per år / 3.526 kr. per ha
- 4) Varieret planteproduktion
 - 580 mio. kr. / gns. 116 mio. kr. per år / 615 kr. per ha
- 5) Målrettet regulering 2026 og 2027
 - 790 mio. kr. / gns. 395 mio. kr. (to år)
- 6) Biodiversitet og bæredygtighed
 - 685 mio. kr. / gns. 137 mio. kr. per år / 2.740 kr. per ha

Finansiering

- 100% af arealet

Mulige modtagere

- 20% i 2023 →
- 40% i 2027 af arealet

Noget at leve af. Noget at leve for.



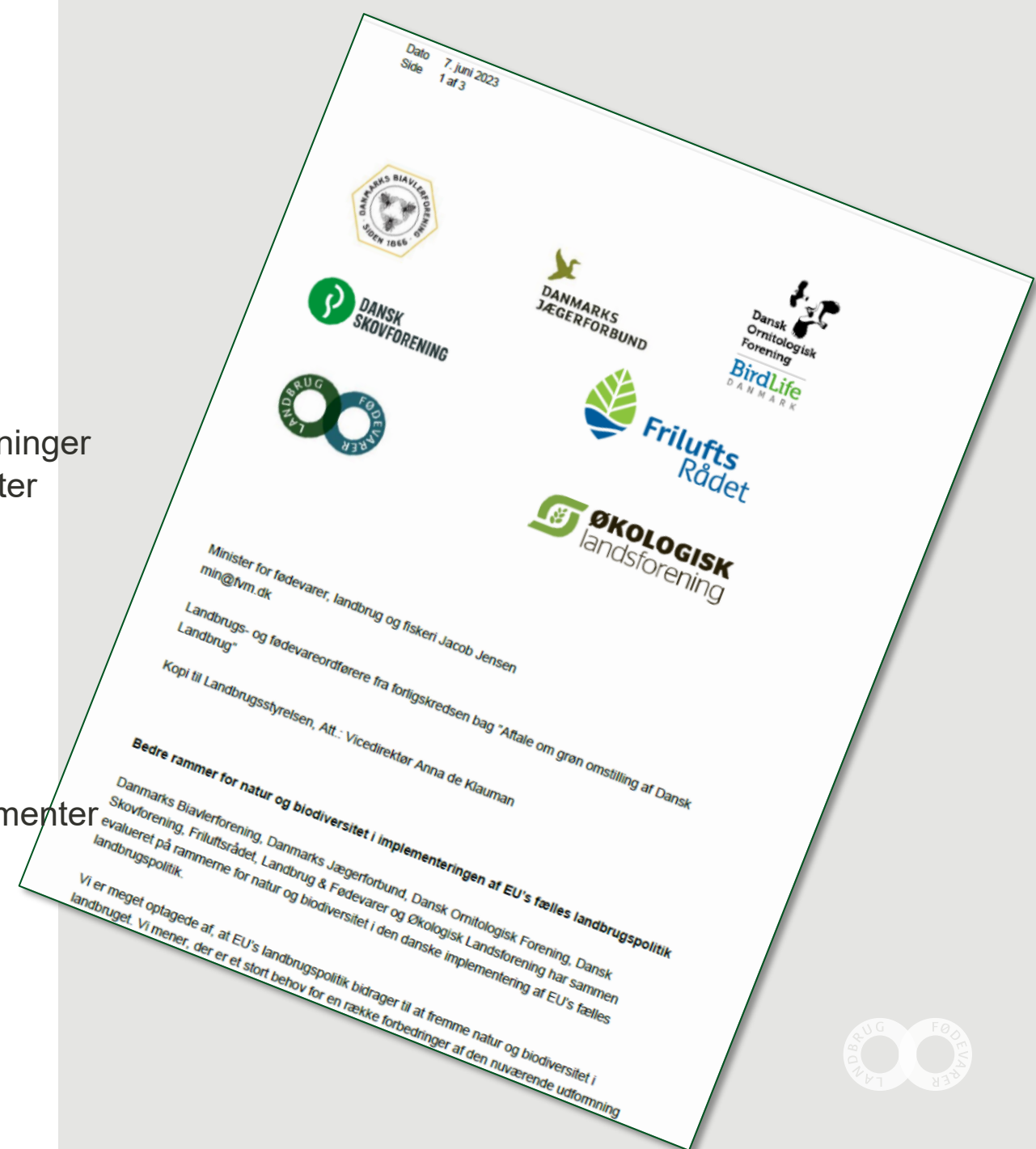
Landbrug & Fødevarers hovedbudskaber om bioordningerne

- **Understøttelse af bæredygtig produktion**
 - Ordningerne skal både understøtte biodiversitet og bæredygtig produktion
- **Attraktive ordninger er nødvendige**
 - Ordningerne er frivillige for landmændene. Derfor fører, at ordningerne skal være attraktive for landmanden
- **Minimér omfordeling**
 - Ordningerne finansieres af alle landmænd. Derfor skal alle landmænd have reel mulighed for at søge ordningerne
- **Høj kompleksitet → lav søgning**
 - Komplekse og uoverskuelige ordninger, samt manglende samspil med andre ordninger → usikkerhed og dermed færre ansøgninger
- **...og stabilitet og forudsigelighed er vigtig!**



Fælles brev med ”grønne organisationer”

- **Større ensartethed i definitioner m.v.**
 - Fx forskellig definition af ”småbiotop” i forskellige ordninger
 - Forenkede regler for indtegning af landskabselementer
- **Målretning af 4% ikke -produktive arealer**
 - Vægtningsfaktorer for at øge naturværdi
 - Anerkendelse af højere satser brestøverbrak
- **Bioordning til biodiversitet og bæredygtighed**
 - Læhegn, diger, grøfter, stenkuber jordvolde m.v.
 - Naturtjek med handlingsplan
 - Pleje, udvidelse eller supplement til eksisterende elementer
 - Etablering af (nye) markskel m.v.
 - Vildt- og bivenligetiltag
- **Fokus konkurrence mellem bioordninger og naturpleje**



Fjernbrak i alt – Danmark

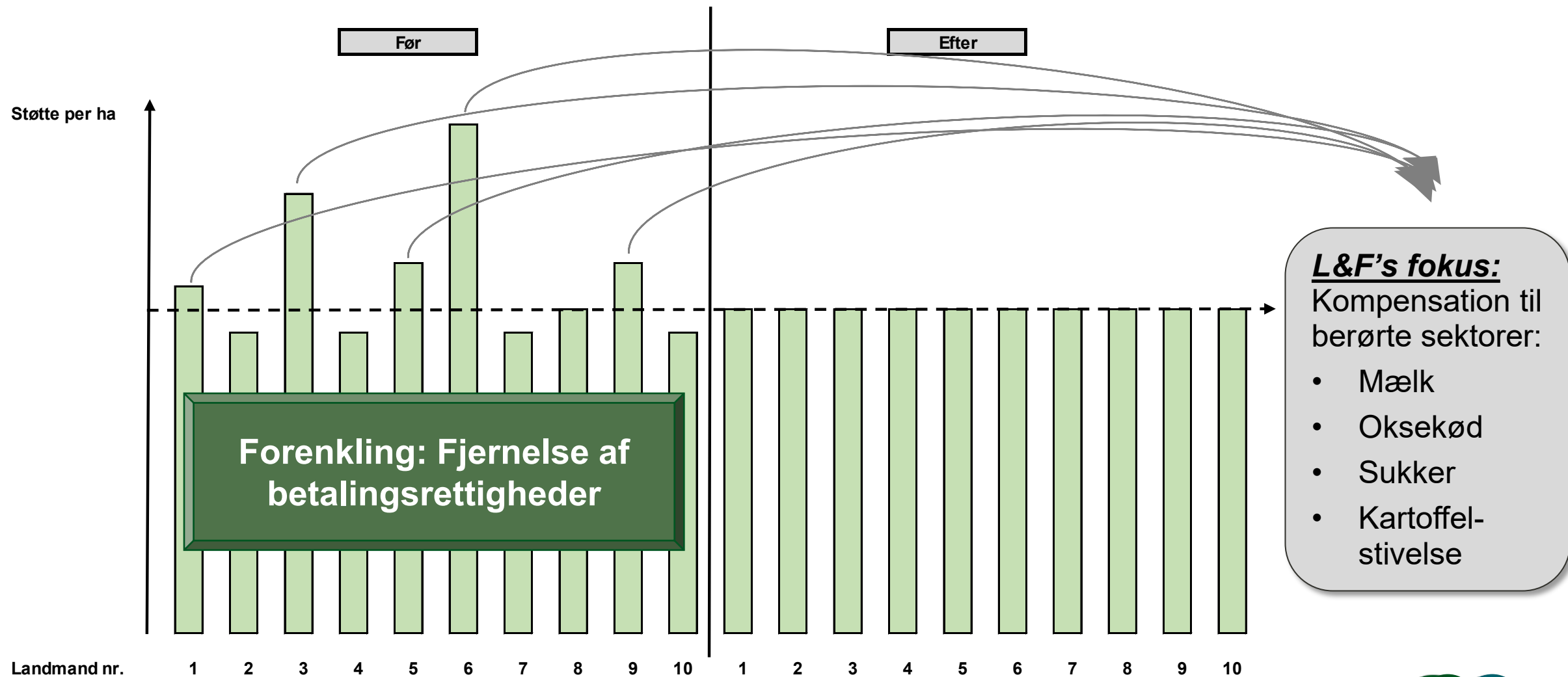
	Braklagt areal i alt	Afstand fra brakareal til bedriftens adresse			
		0-<10 km	10-<25 km	25-<100 km	>100 km
Hektar	104.781.000	88.680.000	9.462	4.607	2.031
Procent	100	85	9	4	2

Svarende til 4,7%
af omdriftsarealet

Fjernbrak – spredning mellem kommuner

Kommune*	Braklagt andel af omdriftsarealet	Areal med brak	Afstand fra brakareal til bedriftens adresse (procentvis fordeling)			
			0-<10 km	10-<25 km	25-<100 km	>100 km
	Pct.	Hektar	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
Rudersdal	15	51	27	35	0	38
Læsø	10	171	69	0	0	31
Ikast-Brande	7	2.386	70	11	7	12
Vejle	5	2.815	75	7	10	9
Varde	5	2.849	86	6	3	5
Billund	7	1.718	71	11	13	4
Herning	5	3.668	80	12	5	4
Ringkøbing-Skjern	5	4.052	78	14	4	4
Lolland	3	2.172	82	11	4	2
Aalborg	5	2.768	82	15	3	0

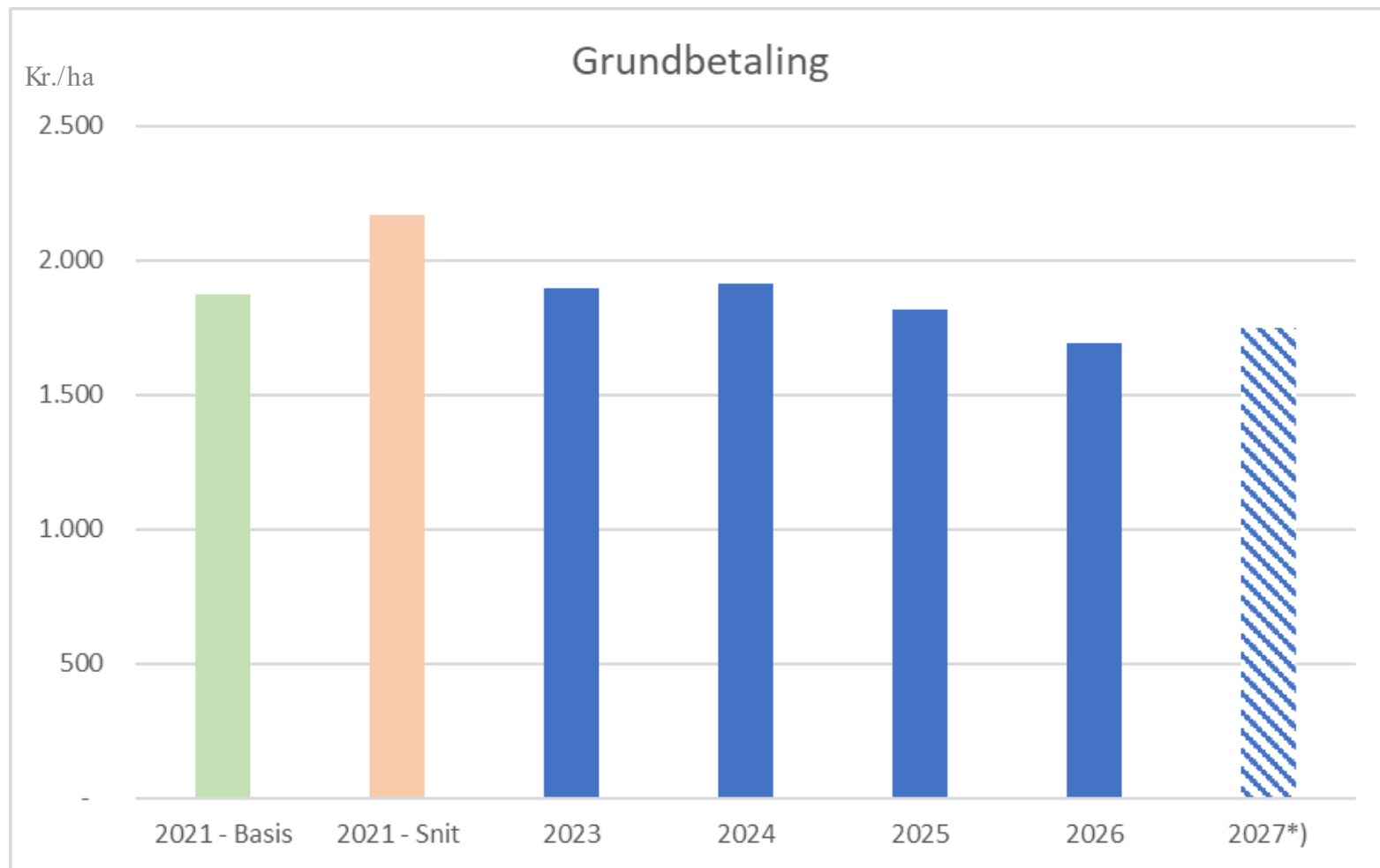
Udjævning og kompensation (principskitse)



Noget at leve af. Noget at leve for.



Udviklingen i grundbetalingen



Noget at leve af. Noget at leve for.

14

*) Ingen fleks!



Unge landbrugere – etableringsstøtte

Afsatte midler: 193 mio. kr.

- 745.000 kr. for heltidsbrug
- 372.500 kr. for deltidsbrug

Antal ansøgninger: 625

- Stigning sidst i ansøgningsperioden efter lempelser i
 - definitionen af en etablering og etableringstidspunkt
 - uddannelseskrauet

Ansøgt beløb: 340 mio. kr.

- Fødevareministeren har besluttet at fremrykke midler, så alle får

Køreplan for ny CAP

© European Union, 2019 / Source: EC - Audiovisual Service / Photo: Lukasz Kobus



Landbrugskommissær
**Janusz
Wojciechowski**

Ønsker at fremlægge tanker om næste CAP



Kommissionens formand
Ursula von der Leyen

Ny Kommission tiltræder

© EU, 2019 / Source: EC - Audiovisual Service / Photo: Eilienne Ansotte

Forslag til nyt syvårsbudget og ny CAP

Forhandlinger + udmøntning

Nyt syvårsbudget og CAP træder i kraft (om alt går vel)

2023

2024

2025

2026

2027

2028

DK-formandskab



Balance mellem bæredygtighed og fødevarerforsyningsikkerhed

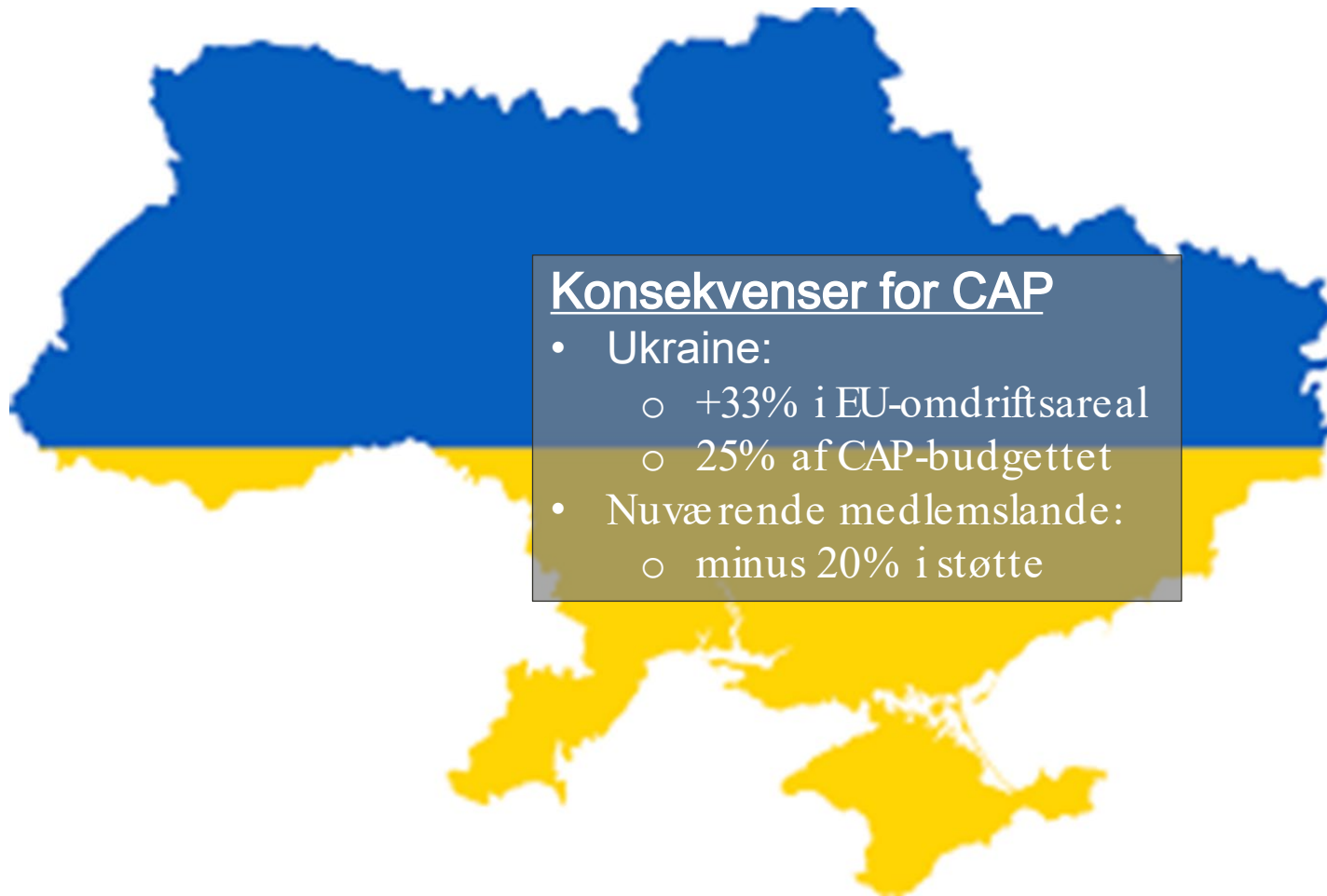


Bæredygtighedsdagsordenen ventes også at være et helt centralt element i den kommende Europa-Kommissions arbejdsprogram



Den russiske invasion af Ukraine har på ny sat EU's fødevarerforsyningsikkerhed højt på den politiske dagsorden i EU

Udvidelse af EU?



Konsekvenser for CAP

- Ukraine:
 - +33% i EU-omdriftsareal
 - 25% af CAP-budgettet
- Nuværende medlemslande:
 - minus 20% i støtte

Kandidatlande

1. Ukraine
2. Serbien,
3. Moldova
4. Nordmakedonien
5. Albanien
6. Montenegro
7. BosnienHerzegovina
8. Tyrkiet

Boblere:

1. Georgien (anbefaling)
2. Kosovo (potentiel kandidat)

L&F: Foreløbige sigtelinjer for CAP-28

Indre marked og markedsorientering

- Beskyttelse af det indre marked og sikring af ensartede konkurrencevilkår

Fastholde det nuværende CAP-budget

- Fastholde det nuværende CAP-budget på baggrund af forøgede samfundsmæssige krav

Bæredygtig produktion

- Opbakning til en fortsat omstilling til en mere bæredygtig produktion. Med understregning af produktion!

Konkurrenceevne og eksport

- Sikre en CAP som understøtter en forbedring af konkurrenceevnen
- Beskytte EU's status som verdens største eksportør af landbrugs og fødevarer.



Landbrugets vej til at nå klimamålene i 2030

